# DISPUTATIO INAUGURALIS. DE EXPECTATIVA, QUAM PRAESIDE, DEO TER OPT. MAX. EX...

Digitized by Google

# I. N. D. N. I.

## *PRÆLOQVIVM.*

POſtquam ante omnia ad immortalitatis reſpexi præſidium, & ſummo Numine invocato, Deum auctorem & totius operis præſulem fieri optavi, primæ curæ pars, & in cœtera ſubſidium erit, tractationis meæ ordinem per prima lineamenta deſignare. Idque ex imitatione pictorum, qui picturam aliquam tabulæ inducturi, prius in illa primas lineas penicillo ducunt & adumbrant, quam vivis coloribus illuſtrent.

Quoniam autem ſecundum Ariſtotelis monitū, *ſingula ſunt ita tractanda, ut natura eorum poſtulat. Quo circa optimâ ratione viam, quam præſertim Clariſſimorum virorum *ſignatam atque impreſſam veſtigiis video, dimiſſis vulgarium confuſionum ſemitis, firmo gradu decurram, ita pro viribus diſſertationis meæ thema conſideraturus, ut præmiſſis ſummatim DEFINITIONIBUS ac DIVISIONIBUS, CAUSAS deinde, unà cum EFFECTIBUS, ac tandem CONTRARIA & AFFINIA breviter exponam.

* *1. Ethic. 7. in fin.*

* Conſul. Dn. D. Iuſtus Meierus *in præfat. ad C. I. A.* & Magnif. Dn. D. Tabor *in præfat. poſteriori C. I. A. editioni præfixa. Et in Iurispr. Method. part. 1. ἐκθ. 5.*

Quæ tractatio, ut rectè ac ordine ſuccedat, induſtriæ pretium erit, aſſertiones meas certis rationibus confirmare, ac ut conſtet, illas non eſſe fictitias, neve à regulis Civilis ſapientiæ, quippe in qua erubeſcimus,

ſine legibus * loqui, recedere videar, autoritates quoque ſic cenſui adducendas, ne nec copia confundat textum, nec inopia minuat fidem. Faciat Deus, cui, ut omnes ſecundos in ſtudiis meis progreſſus unicè acceptos fero, ita & totam vitam, labores & actiones meas imposterum precibus commendo ardentiſſimis, ut ſalebris ſubmotis, ſine offendiculo viam hanc decurrere valeam, omniaque cedant ex antiqua votorum formula Feliciter!

*arg. l. 19. C. de collat. Nov. 18. c. 1.*

*de qua vid. Briſſon. in Lib. 8.*

## Theſis I.

I Definitio.
I. Nominis.

QUamvis autem in denominationis ratione eruenda operosè deſudare non ſit animus, cum tamen illa ad cognoſcendam rei alicujus naturam non parum conferre poſſit, *arg. §. 29. Inſt. de Legat. l. 7. §. 2. ff. de ſupellect. leg.* operæ pretium puto, ſi veſtigiis ſubtiliſſimi Labeonis inſiſtens (de quo vid. Gellius *lib. 13. Noct. Attic. c. 10.*) eam in tractationis meæ veſtibulo, ſicco pede non prætercam. *Conf. Magnif.* Dn. D. Tabor *in Iurisprud. Elem. part. 3. ſect. 4. th. 2. ind.* Inſcribitur autem diſſertatio mea vocabulo Expectativæ, quodquidem in jure noſtro Feudali nuſpiam legitur, à pluribus tamen Interpretibus uſurpatur, eoque nihil aliud indigitatur, quam quod *in 1. F. 27. verſ. ſi quis 2. F. 26. §. 2. 1. F. 3. & 2. F. 35. verſ. Vbi.* pluribus verbis circumſcribitur. Vix autem melior denominandi ratio reddi poteſt, quam quod ille, cui feudum ſub conditione promiſſum, conditionis exiſtentiam expectare debeat.

II. Liceat quoque in tranſitu notare, quibus appellationibus thema noſtrum aliàs deſignari conſuevit. Dicitur enim quoque Inveſtitura de feudo, quod aperiendum ſperatur. *2. F. 26. §. Moribus. 2.* Inveſtitura ſub tempore vel conditione, qua feudum aperiatur. *2. F. 35. verſ. Vbi.* Inveſtitura de caducitate ſucceſſionis. Bald. *in d. 1. F. 27. verſ. Si quis.* Matth. de Afflict. *tit. Qui ſucc. feud. dar. ten.* Superinfeudatio, eò quod dominus priori Vaſallo quaſi addat alterum, & de eodem inveſtiat feudo. Inveſtitura in caſum

ſum mortis. Berlich. *part.2. concl.54. n.2.* Germanicè dicitur: Ein Geding/ Ein Expectanz/ Lehns-Expectanz/ Angefäll/ Anwartſchafft/ Anwartung eines noch unverledigten Lehns/ Gnaden Lehn/ Außgebeten Lehn. Hartm. Piſtor. *lib.2. Qu.25.* Gail. *lib 2. obſ. 155. n.2.* vid Beſold. *in Theſaur. Practic. voc.* Gedinge. Magnif. Dn. D. Tabor *in Indice Feudali MS. voce Inveſtitura.*

III. Cognitâ itaque nominis ſignificatione, jam videndum quid in ipſis rerum obtineat argumentis. *arg. §. 3. Inſt.* [illegible]. In omni enim tractatu præ verbis potior rerum venit habenda ratio. C. *Humanæ aures. 11. c. 22. qu. 5.* & per ſimiles textus, quos allegat ad hoc Gail. 1. *Obſerv. 150. num. 6.* Quoniam itaque omnis, quæ de re aliqua ſuſcipitur, diſputatio à definitione debet incipere, ut intelligatur, quid ſit id, de quo diſputatur. Cic. *1. Offic. & 2. de finib*; ideo definitionem, quæ apud Interpretes varios variè conficitur, vid. Herm. Vultej. *de Feud. lib. 1. cap. 11.* Gothofred. Anton. *in Diſput. Feud. 4. theſ. 5.* Magnif. Dn. D. Ludvv. *in Syntag. Feud. c. 8.* Dn. D. Struve *Anteceſſor Ienenſis celeberrimus, Doctor meus nunquam ſine laudis encomio nominandus. in Syntag. Iur. Feud. Exerc. 7. th. 4. præmittere volui hoc modo*: Expectativa eſt promiſſio, qua Dominus alteri jus ſuccedendi in feudum, quod à Vaſallo quodam adhuc poſſidetur, ſub conditione ſi ad ipſum redierit, concedit. II. Rei

IV. Conſtat autem hæc DEFINITIO GENERE & DIFFERENTIA SPECIFICA. GENUS diu me torſit: Quod animadverterim Doctores in theſi præcedenti laudatos in conſtituendo genere admodum variare. Mihi verò non incommodum videbatur PROMISSIONIS vocabulum, quippe quod EXPECTATIVÆ hujus naturam, quæ infrà in ipſa cauſarum ſerie uberius declaranda veniet, optimè exprimere valeat. DIFFERENTIA Specifica à Cauſis deſumpta eſt. 2. Diviſio

V. Confirmatam Definitionem ſequitur DIVISIO, quæ deſumitur vel à CAUSA EFFICIENTE; vel à FORMA. Ratione CAUSÆ EFFICIENTIS Expectativa diſtinguitur in illam, quæ facta eſt vel actu inter vivos, pacto ſcil. aut contractu quodam; vel ultimâ voluntate. *conf.* Herm. Vultej. *de Feud. lib. 1. c. 7. n. 13. & ſeqq.* Schrad. *de Feud. p. 5. c. 1.* Roſenthal. *c. 6. concl. 5.* Dn. Struve *in Exerc. Feud.*

 7. th. 7.

*.th.3.* Ratione FORMÆ alia eſt qua certum feudum & certus Vaſallus exprimitur. Dicitur in Lehn Recht. *c.7.* Ein benand geding / Zuwartung an eines benanten Mannes gut *c.55.* Alia verò eſt, qua in genere inter plura feuda, quæ Dominus habet, alicui promittitur feudum, quod primum ad Dominum redierit. Et vocatur *d.c.7.* Ein Irrlehn/ein irre oder ungewiß gedinge. *& c.55.* Anwartung an eines unbekanten Mannes gut.

5. Cauſæ. VI. Hiſce ita præmiſſis, CAUSÆ jam veniunt pertractandæ. Siquidem ſolida ſcientia non niſi ex cauſarum cognitione habetur. *Conf.* Dn. D. Tabor *in Partit. Elem. part.1. th.5.* Scheibl. *in tr. ſuo logic. in Topic. c.3.* Sunt verò CAUSÆ vel EXTERNAE, ut CAUSA EFFICIENS & FINIS; vel INTERNAE, ut MATERIA & FORMA.

1. Efficiens. Remota. VII. Cauſa EFFICIENS hujus Expectativæ REMOTA eſt jus & quidem Conſuetudines Feudales Longobardicæ, de quibus vid. Vultej. *de Feud. lib.1. c.1. n.2.* Roſenthal *in Synopſ. feud. cap.1. concl.7.* Rittershuſ. *in Partit. Feudal. lib.1. cap.1.* Dn. D. Struve *in Syntagm. Feud. Exerc.1. th.5. & 7.* Giphan. *in Antinom. Iur. Feud. diſp.2.* Hunnius *in tract. Feud. cap.1.2. & 3.* Reinking. *de Regim. Secul. & Eccleſ. lib.1. claſ.4. c.15. n.56.*

Propinqua. VIII. Cauſa PROPINQUA eſt voluntas Domini, qui vel pacto aut contractu quodam; vel ultimâ voluntate feudum adhuc poſſeſſum alicui promittit. Promittere verò hac ratione quilibet poteſt, modo ſit feudi illius Dominus; vel jura Domini in eo exerceat. *arg. 2. F. 3. conf.* Hartm. Vultej. *de Feud. lib.1. cap.3.* Schrad. *tract. de Feud. p.4. c.1.* Roſenthal *in Synopſ. feud. cap. 3. concl.1.* Hunnius *in Tract. Feud. cap.7.*

IX. Poſſunt itaque Expectativam promittere Domini, ſive Maſculi, ſive Fœminæ ſint. Sexus enim differentiam in conceſſione feudi non attendi patet ex *2. F.2. §.1. verſ. Fœminam.* Remitto autem brevitatis gratiâ ad Dd. qui plures rationes adferunt ac eleganter dubia ſolvunt. Conſulatur itaque Herm. Vultej. *de feud. lib.1. c.3.* Anton. Hering. *in tract. de fideiuſſ. c.7. n.507.* Schrad. *in Tract. Feud: p.4. c.1.* Roſenthal *in Synopſ. Feud. c.3. concl.3.* Giphan. *in Antinom. iur. Feud. diſp.3.* Magnif. Dn. D. Carpz. *in p.2. C.15. def.9.* Hunnius *in Tract. Feud. c.8.* Obſervaſſe quoque hîc proderit, quod aliquando hoc exercitium dominii quibusdam perſonis, ob earũ

condi-

conditionem, interdicatur, vel ſaltem certis limitibus circumſcribatur. e g. Impuberes, minores, furioſi, mente capti, prodigi, muti & ſurdi, ne quidem tutoris vel curatoris autoritate & conſenſu interveniente, nec tutor vel curator nomine iſtorũ feudũ poſſunt promittere, niſi causâ cognitâ decretum Magiſtratus interponatur. *2. F.3. pr. iunct. 1.1. ff. de reb. eor. quæ ſub tutel. vel cur. ſunt. Confer.* Schrad. *in tract. feud. p.4. c.1. n. ult. & c..2 n.72. & ſeq.* Roſenth. *in Synopſ. Feud. cap.3. concl.16. n.3.* Hunnius *in tract. feud. c.7.* Vultej. *de feud. lib.1. c.3.* Dn. Struve *in Syntagm. Feud. Exerc.5. th.4.* ubi ad objectiones eleganter reſpondet, omnemque difficultatem feliciter removet.

X. Dixi in præcedenti theſi, illos quoque expectativam concedere poſſe, qui jura Domini in feudis alienis exercent. Hinc Imperator cum conſenſu Statuũ Imperii, in bonis & terris ad imperium immediatè pertinentibus feudum conſtituere. vid. *Magnif.* Dn. D. Tabor *in Notis MS. ad Daniel. Ottom. Diſſertat. de iure publ. cap. XI.* imò & in illis feudis expectativam concedere poteſt. *conſ.* Herm. Vultej. *de Feud. c.3. n.13.* Schrad. *in Tract. Feud. p.4. c.1. n.7.* Berlich. *in part.2. concl.54. n.9.* Giphanius *in Tract. Feud. Diſp.3. n. 11.* Hunnius *in Tract. Feud. cap.7.*

XI. Si verò quis, præter omnem ſpem, adhuc dubitaret, illum remitto ad Inſtrumentum Pacis Cæſareo Suecicum: *Artic. 10. §.4.* ubi ad oculum patebit, Imperatorem cum conſenſu Electorum, Principum ac Statuum Imperii in generali Pacis publicæ cõpoſitione, conſtituiſſe; ut deficiente lineâ maſculinâ Domus Electoralis Brandenburgicæ, ulterior Pomerania tota cum citeriori, vulgò Vor Pommern, totoque Epiſcopatu & integro Capitulo Caminenſi, adeoque omnibus anteceſſorum, juribus & expectantiis conſolidatur, ad ſolos Reges Regumque Sueciæ perpetuò pertinerent, ſpe interim ſucceſſionis & inveſtiturâ ſimultaneâ gaviſuros. Et *in Artic. 11. §.6.* conceditur Sereniſſimo Electori Brandeburgico expectantia in Archiepiſcopatum Magdenburgenſem.

XII. Finis, ut brevi verborum compendio multa comprehendam, reſpectu Domini promittentis eſt, ut is, cui feudum hoc modo promiſſum, exiſtente conditione, & feudo acquiſito, ad o- Finis

omnia

omnia jura, quæ Domino feudi debentur, ſit obſtrictus. Quænam verò illa jura ſint, pluribus docent Schrader. *in tract. feud. p.6. c.6,* Roſeuthal. *in Synopſ. Feud. c.8. concl.1. & ſeqq.* Dn. Struve. *per tot. Exerc. Feud.11.* Reſpectu verò illius, cui promiſſio facta, finis erit, ut ipſi exiſtente conditione feudi illius competat uſusfructus feudalis, ſive dominium utile. *2.F.8. verſ. Rei.* Conſiſtit autem illud dominium utile in jure, quamlibet commoditatem ac utilitatem ex re feudali obvenientem percipiendi. vid. Herm. Vultej, *de Feud. lib.1. c.10. n.28.* Schrad. *tract. Feud. p.6. c.7.* Roſenthal. *c.8, concl.1.* Dn. Struve. *in Syntagm. Feud. Exerc,12. per tot.*

Materia. Subjectũ.

XIII. Venio ad MATERIAM, quæ eſt vel IN QUA; vel CIRCA QUAM. MATERIAM IN QUA, ſive SUBIECTUM conſtituunt illi, qui Expectativam hanc accipere & acquirere poſſunt, ſunt autem tales omnes, quibus non eſt interdictum rerum commercium.

XIV. Non injuria vero dubitaverit quis, an fœminæ quoque Expectativa promitti poſſit? Deſinet autem mirari, ſi audiverit, quod ad feuda, nullâ habitâ ratione ſexus, maſculi & fœminæ admittantur. Evidentiæ gratiâ evolvatur *2.F.3. ibi: Perſonam inveſtituram accipientis non diſtinguimus.* Nec aſſertioni meæ refragatur, quod ii tantum feudorum capaces videantur, qui ad militiam idonei, Dominumque contra omne periculum defendere poſſint: Fœminæ autem bellicis muneribus explendis non ſunt aptæ, nec ſine pudore alium defendere poſſunt. *arg.2. Inſt. de Iniur. & l.18. C. de Procurat. conf.* Bald. *in l. quotiens.12. n.7. C. de ſuis & legitim. &* Gloſ. *in 1.F.1. verſ.3.* ubi plures indicantur rationes.

XV. Id enim quoad primævam feudorum originem libenter concedo; Quoniam verò ſucceſſu temporis etiam fœminis feuda ſunt conceſſa, ubi patet *ex 1.F.8. 2.F.3.* nihil impedire videtur, quo minus etiam ejusmodi expectativa concedi poſſit. Præſumitur enim Dominus fœminam de feudo inveſtiens, tacitè admiſiſſe, ut ſervitia, quæ ipſa expedire nequit, per ſubſtitutum præſtet. *Confer.* Herm. Vultej. *de Feud. lib.1. c.4. n.3. & ſeqq. & c.8. n.83.* Rittershuſ. *in Partit. Feud. lib.1. c.6. th.9.* Hunnius *in tract. Feud. c.8.* Giphan. *in Antinom. iur. Feud. Diſp.3. n.27.* Dn. Struve *in Syntag. Feud. Exerc.4. th.17. & in Exerc.8. th.12.*

XVI. Nihil quoque impedit, quo minus impuberi quoque

& mi-

& minori expectativa rectè promittatur. Ita tamen, ut ſi infans ſit, nonniſi tutoris autoritate, exiſtente conditione feudum accipere poſſit. *arg. l.32. §.2. ff. de acq. vel amitt poſſ.* Herm. Vultej. *de feud. lib.1. cap.4. n.6. & ſeqq.* Si verò infantiæ vel pubertati proximus ſit, poteſt quidem ipſe, ſine tutoris autoritate acquirere feudum, ſed ut etiā Domino feudi obligetur ad ſervitia, tutoris autoritate opus eſt. Hi enim alterū ſibi obligare, etiam ſine tutoris autoritate poſſunt, ſe verò non, niſi autoritate & conſenſu interveniente. §.9. *Inſt. de inutil. ſtipulat. junct. princ. Inſt. de autorit tutor. conf.* Dn. Struve *in Syntag. Jurisprud. Exerc.6. th.39.* Ex iisdem verò principiis fluit, quod Dominus impuberi, furioſo, prodigo, muto, ſurdo & cœco feudum concedens, propter eorum conditionem ac inhabilitatem ſervitia remiſiſſe videatur, *Conf.* Roſenthal. *in Synopſ. Feud. c.3. concl.8.* Hunnius *in tract. Feud. c.8.*

XVII. Quod ſpectat OBJECTUM, ſeu MATERIAM CIRCA QUAM, illa eſt FEUDUM VAÇATURUM, vel quod aperiendum ſpetatur. *2. F.26. §. Moribus* Quando ſcil. in re, quæ jam eſt feudalis & à Vaſallo quodam poſſidetur, alicui promittitur feudum. Obiectū.

XVIII. Sequitur nunc ordine FORMA, quæ in eo conſiſtit, ut fiat ſub conditione, ſi feudum ad Dominum redierit. *d.2. F 26. §. Moribus. & 2. F.35 verſ. ubi.* Et quidem vel exprimitur certum feudum & certus Vaſallus; vel in genere promittitur feudum, quod primum ad Dominum revertatur. Obſervare autem meretur, ipſam conditionem, vel in genere concipi v. g. Si feudum ad dominum revertatur, quovis ſcil. modo; vel in ſpecie; ſi Vaſallus ſine heredibus feudalibus deceſſerit. Forma.

XIX. Tantum verò abeſt, ut Vaſalli poſſeſſoris conſenſus exigatur, ut potius, eo licet ignorante aut invito, Dominus feudi ſub expoſita conditione feudum alteri rectè promittat. *vid. 1. F.27. 2. F.26. §. Moribus. in fin. 2. F.35. ibi: etiam ſine voluntate Vaſalli facta. conf.* Gail. 2. *Obſ.155.* Hart. Piſtor. *lib.2. quæſt.20. n.4. Magnif.* Dn.D. Carpz. *part.2. Conſt.45. def.1. & in Synopſ. Jur. Feud. Diſp.6. th.37. Magnif.* Dn.D. Ludvvel. *in Synopſ. Jur. Feud. cap.8.* Dn.D. Struve *in Syntagm. Jur. Feud. Exerc.7. th.6.*

XX. Diſpicere quoque hic convenit, an ſolennia, quæ ad inveſtituram abuſivam requiruntur, de quibus *vid.* Bocerus *in tr.*

*de inveſt. c.4.* & Dn. D. Struve. *in Syntagm. Iur. Feud. Exerc.*8. *th.5.* hîc quoque adhibenda ſint? Docet verò Hart.Piſtor. *lib.1.qu.30. n.6.* quod non exigantur. Nec præſentiâ & teſtimonio parium curiæ opus eſſe, ſed ſufficere inſtrumentum vel literas (Angefalls-Verſchreibung) manu ſigillove Domini coroboratas, teſtatur Idem *d.l. n.4. & ſeqq.* Roſenthal. *in Synopſ. Feud. cap. 6. concl.6.n.* 4. Berlich. *part.2.concl.54. n.54.* ubi ſimul tradit, non requiri, ut ſi fortè Dominus feudi moriatur, vel is, qui ejusmodi expectativam impetravit decedat, renovatio inveſtituræ petatur, ſed ſufficere, ſi illa, demum exiſtente conditione, petatur. *Conf. Magnif.* Dn. D. Carpz. *in part.2. Conſt.45. def.1.n.4. & ſeqq. & def.10. Magnif.* Dn. D.Tabor. *in Not. MS. ad Diſput.* Gottofred. Anton. *4.th.5.lit.b.*

4. Effectus XXI. Iam conſiderandus venit Expectativæ noſtræ Effectus, Oritur autem ex hac promiſſione ac inveſtitura conditionali jus ad Rem, quod illi, cui ejusmodi promiſſio facta, actionem parit perſonalem, quæ ſecundum varietatem conventionum, quibus feudum ſub conditione caducitatis eſt promiſſum, variat.

XXII. Memorabilis autem hîc occurrit controverſia: An Dominus tradendi facultatem habens, præcisè feudum hoc modo promiſſum tradere teneatur? Hîc iterum non una eademque Dd. eſt ſententia. Siquidem affirmativam ſimpliciter defendit Hart. Piſtor. *lib.2. qu.25. n.22.* Econtra verò negativam propugnant quoque magni nominis ICti, quos hîc longâ ſerie adducere ſuperſedeo. Sufficiat denominâſſe ſaltem Berlich. *Part.2. Concl.54. n.59. & Magnif.* Dn. D. Carpzov. *part.2. Conſt.45. def.2.* Statuentes, Dominum præſtando intereſſe liberari. Quis itaque non videt, quam difficile mihi ſit, in hac controverſia, de qua Dd. tot ac tantos diſputationum fluctus concitare ſolent, certi aliquid determinare. Mihi tamen in tanta rerum difficultate placuit ſimplicior ſententia Domini D. Struvens Doctoris mei omni honoris cultu ætatem venerandi, qui *in ſæpius allegata Exerc. Feud. 7.th.7.* me docuit, hîc attendendam eſſe naturam Conventionis, quâ feudum promittitur. Ac ſi Dominus per donationem feudum promiſerit, illud præcisè tradere teneri. §. *2. Inſt. de donat. l.35. §.ult. C. de donat. Nov.162. c.1.* Similiter obligatur, ſi emtio venditio interceſſerit. *§.1. Inſt. de emption. vendit. d. §.2. de donat. l.50. de act.*

*emt.*

*emt l.6. C. de reſcind. vendit. Confer. eiusdem Syntagm. Iurisprudentiæ Exerc.6. th.46. & Exerc.23. th.108.*

XXIII. Exinde ſequitur quoque, quod Dominus pendente conditione, Expectativam hanc revocare nequeat, ſed promiſſionem ſuam omninò implere teneatur. *arg. l.5. C. de O. & A. l.58. ff. de pact. Conf.* Hartma. Piſtor. *d. lib.2. qu 25. n.21.* Schrad. *de feud. part.3. c.2. n.18. Magnif.* Dn. D. Carpz. *in d. part.2. Conſt 55. def. 2. n. 1. ubi in fin. hanc ſententiam præiudicio quodam confirmat.*

XXIV. Controvertitur autem an præter perſecutionem judicialem, etiam feudum, exiſtente conditione, propriâ autoritate apprehendere liceat? Affirmativam cum communi Feudiſtarum ſchola defendunt Hartm. Piſtor. *d. lib.2. qu.5. n.26.* Schrader. *de Feud. part.5. cap.2. n.16.* Berlich. *d. part.2. concl.54. n.62. Magnif.* Dn D. Carpz. *part.2. Conſt.45. def.2. n.5. & in Synopſ. Feud. diſp.6. th.5.* Confirmat eam quoque ratio, quod Dominus ſuccedendi jus tribuens, tacitè etiam conſenſiſſe videatur, ut poſſeſſionem feudi propriâ autoritate apprehendere liceat. Nec obſtabit *l.3. C. de pignor.* ubi ne quidem ex pacto & conventione expreſſa Creditori permittitur pignoris poſſeſſionem propriâ autoritate occupare. Nam Vaſallus in feudo longè plus juris habet, quam Creditor in pignore & hypotheca. Vaſallus enim eſt ipſe Dominus. *vid. 2. F. 8. & c.23. in fin.* Creditor verò non eſt dominus.

XXV. Ne verò progreſſibus meis impedimentum objiciatur, hîc antè omnia reſolvenda venit quæſtio, num ejusmodi promiſſio valeat? Sed non eſt nodus in ſcirpo quærendus, nec fluctus ciendi veniunt in ſimpulo. Huic enim principali quæſtioni illuſtrandæ facem præferam, ubi diſtinxero, num illa ſit purè facta, quo in caſu nunquam valebit 2. F 35. 1. F. 9. Feudum enim quod Vaſallus habet, non poteſt ipſi auferri, & alteri concedi; num verò ſub conditione aliqua, quam in præcedentibus tanquam neceſſarium requiſitum ſubinde deſideravi, facta ſit v. gr. Si Dominus dicat: Ego feudum, quod à Sempronio Vaſallo meo poſſidetur, tibi promitto, ſi ad me revertatur; vel ut poſt mortem Sempronii habeas, aut ſimili modo. Et tum eam valere, tam certum eſt, quàm eſt indubium, ter tria eſſe novem. Ut autem ad aſſertionis meæ confirmationem accedam, poſſum ejus ſuffragatores adducere

Hartm. Piſtor. *d.lib.2. qu.25. n.14.* Gail. *2.obſ.155.* Roſenthal. *in Synopſ.feud.cap.4. concl.6.* Vultej. *de feud.lib1.c.7.n.64.* Fachin. *7.Con.28.* Berlich. *part.2.concl.54. n.5. & ſeqq.* *Magnif.* Dn. D. Carpz. *part.2. Conſt.45. def.1.n.7. & 8.* Dn. Ludvv. *in Synopſ.Feud.c.9.* Dn. Struve *in Syntagm. Iur.Feud. d.Exerc.7. th.5.* Iucundum autem erit hîc obſervare, quod in dijudicatione, num ejusmodi promiſſio purè facta ſit, nec ne, non tam verba, quàm mentem inſpicere debeamus. Contingere enim poteſt, ut verba quidem purè concepta videantur, cum tamen (uti ex mente promittentis Domini conſtare poterit) illa in futurum caſum ſint directa, & tunc ſine controverſia valebit, uti fuerit dictum.

XXVI. Proximum nunc eſt videre, quid obtineat, ſi promiſſio purè facta ſit, ac poſſeſſor ſine liberis deceſſerit? Reſpondeo, nec illa hoc in caſu robur accipere poteſt. Quod enim initio non valet, illud tractu temporis non poteſt convaleſcere. *l. 29. ff. de R.I.* Id quod tam manifeſtam habet evidentiam, ut abuti otio videri poſſim, ſi longiori ſermone inſtituam probatum ire. *Conſul.* Berlich. *d.part.2.Conſt.54. n.45.*

XXVII. Jam ex inevitabili quadam neceſſitate, illud accuratiori mentis indagine perveſtigare cogor: An Expectativa ſub conditione, quæ in caſum mortis certi Vaſalli poſſeſſoris concipitur, valeat? Hîc autem, uti naturalis hominum ad diſſentiendum facilitas eſt. *l.17.§.6. pr. ff. de recept. qui arbitr. recep.* animadvertere licet, adeo varias extare Dd. opiniones, ut citius horologia inter ſe convenire poſſe, quam Interpretum hac in re ſententiæ concordare videantur. Negativam enim jam olim Placentini fovebant. *1.F 27. & 2.F.26. §. moribus.2.* Defendunt illam quoque alii, quos adducit Herm. Vultej. *de Feud. lib.1. c.7 n.65.* *Magnif.* Dn. D. Carpz. *in Synopſ.Iur.Feud. Diſp.6.th.36. &* Dn.D. Struve *in Syntagm. Iur.Feud. Exerc.7. th.5.* Fundamentum, quo negativæ ſententiæ defenſores nituntur, forſan erit: Quod promiſſio hæc votum alienæ mortis captandæ inducat, Ejusmodi autem pactiones, utpote odioſæ & planè triſtiſſimi & periculoſiſſimi eventus, ac contra bonos mores, reprobantur jure civili. *l.83. §.5. ff. de V.O.l.71. §.1. ff. de condit. & demonſtr. l.fin. C. de pact.* Cui adſtipulatur & Ius Canonicum *in C.2. X.de conceſſ.præbend.C.2.3. eod. in 6to.* ubi conceſſio-

ceſſiones præbendarum hunc in modum factæ, rejiciuntur. Affirmativæ verò patrocinabitur Mediolanenſium & Cremonenſium autoritas. *1. F, 27. §. moribus.*

XXVIII. In his autem opinionum fluctibus, facili negotio emergendum puto, ſi rationes, quæ negativam ſuadere videntur, accuratâ ponderamus trutinâ. Quis enim, niſi talpâ cœcior velit æſtimari, non videt, Expectativam in caſum mortis conceſſam, per ſe non præbere occaſionem captandæ mortis, ſed per accidens tantum id fieri? Exinde igitur ſequitur, prædictam rationem tanti ponderis ac momenti non eſſe, ut Expectativam illam illicitam evincere valeat. Si enim ex eo, quod fit per accidens, res ipſa tollenda foret, dudum debuiſſet tolli ſcriptura, unde hæreſeos anſam deſumunt Hæretici; abrogandum fuiſſet & matrimonium, quod cauſa per accidens adulterii. Et quid non aliud? Multi enim ex roſa non mel cum apibus, ſed venenum cum araneis ſugunt, quod ipſi roſæ nequaquam eſt imputandum.

XXIX. Quis enim mihi, ſepoſita juris Civilis autoritate, facilè probabit, nos jure naturæ prohiberi, in caſum mortis alterius quid concedere. *Conf.* Arnold. Vinnius *in tract. de Pactis. c. 19. n. 3. & ſeqq.* Atque niſi vehementer fallor, prohibitio juris Civilis non ſimpliciter nudum mortis alienæ deſiderium reſpicit. Id enim Legislator avertere nequit. Et ſi hæc eſſet prohibendi ratio, indè colligere liceret, planè nullum pactum, ne quidem pactum ſciente & permittente eo, de cujus hereditate agitur, initum valere. Quod tamen eſſet contra *d. l. fin. C. de pact.* Reſpicit autem jus Civile deſiderium ſingulare alienæ mortis procurandæ, quod ex illius actus circumſtantiis præſumitur. Iſta verò præſumtio planè ceſſat in illis, quibus ejusmodi expectativa conceſſa. Firmiter enim illi ſibi perſuaſum habent, fore, ut feudum in caſum mortis Vaſalli ipſis promiſſum, exiſtente conditione, accepturi ſint, quod non eſt in eo, qui ſucceſſionis ſpem in hereditate habet. Poſſet enim is, de cujus hereditate paciſcebatur, hereditatem facto ſuo paciſcentibus auferre. Hoc igitur malum, ut paciſcentes avertant, præſumuntur ejus vitæ inſidiari. Accedit, quod ejusmodi hominibus, quibus Expectativa conceſſa, ſemper metuendum ſit, ne, ſi Vaſalli poſſidentis mortem accelerent, jure ſuo plenè privarentur.

XXX. Prohibitionem verò juris Canonici quod attinet. illa nobis nullo modo obſtabit. Iura enim melius præſumunt de paribus Curiæ, utpote viris cordatis, qui fratrum ſibi loco invicem, & milites ſemper parati eſſe debent per *l.19. C. de pact. & l.11. C. de Tranſact.* Agitur verò in adducto textu de beneficiis Eccleſiaſticis, quæ ſanctè citra omnem occaſionem mortis captandæ acquirenda. Quapropter poſt rationes ultrò citroque allatas, victoria certaminis meritò adſcribitur affirmativæ, quam defendunt quoque Hartm.Piſtor. *lib.2. qu.25. n.5. uſque ad* 10. Gail. *2. obſ. 155. n.3. & 4.* Fachin. *7. controv.28.* Berlich. *part.2. concl.54. n.5. & ſeqq.* Hunnius *in tract. ſuo feud. cap.11.* Dn. D. Ludvv. *in Synopſ. Iur. Feud. c. 8.* Dn. D. Tabor *in Notis MS. quibus Diſputationes Feudales* Gothofredi Antonij *in Collegio privato explicavit in Diſp. 4. th.5.* Dn. D. Struve *in Syntagm. Iur. Feud. Exerc.7. th.5.* ubi etiam docet, nihil obſtare, quo minus liceat conſuetudinibus feudalibus à poſitivi juris prohibitione recedere. Moribus quoque pacta de hereditate acquirenda, conſervandave valere, teſtantur Dn. D. Hahn. *de Iur. Rer. concl.1. & ſeqq.* Dn. D. Struve *in Syntagm. Iurisprud. Exerc.6. th.44.* Dn. D. Schröter *Prof. P. Ienenſis celeberrimus, quondam Hoſpes, Patronus ac Præceptor meus omni honoris cultu venerandus in Collegio privato, in quo Codicis difficiliores leges nobis explicavit.*

XXXI. Elegantiſſima quoque hîc ſe offert quæſtio; An Expectativa in feudo, cujus Vaſallus habet liberos, conceſſa, valida ſit? Quod negat Gloſſa *in 1. F.27. §. Si quis.* quam ibid. Dd. communiter ſequuntur, & hanc ſententiam eſſe communem atque veram, dicit Fachinæus *7. controv. 28. conſ.* Roſenthal. *in Synopſ. Iur. feud. c.4. concl.9. n.4.* Gothofred. Anton. *in Diſp. Feud. 4. th.5. lit. C.*

XXXII. Ut igitur affirmativæ ſententiæ veritas omnibus appareat, hîc accuratiori modo examinandæ veniunt rationes, quæ pro negativa militare videntur. Eſt verò earum potiſſima, quod ſpes de conditionis exiſtentia proximè apparere debeat. Unde autem divinatoria iſta ratio? Jure meritoque illius probationem peto. Qui verò illam ex adduct. *2. F. 26. §. moribus.* deſumere conantur, fallunt & falluntur, committentes fallaciam malæ ἑρμηνείας, verba enim *d. §. Moribus: Quod poſt mortem ipſius ad dominum reverti ſperabatur.* non reſtrictionis ergò, ſed exempli cauſa,

& quod

& quod ſi equentius hoc fiat, adduntur. Quid enim ſi Vaſallus feudi poſſeſſor ſit adhuc in ætate minori conſtitutus, quem veroſimile ſit, diu ſupervicturum, & impetrans expectativam ſit ſenex? Hîc certè ſpes illa proximè non apparet. Neminem verò Interpretum habebo manifeſtè diſſentientem, quod hoc in caſu expectativa ſit valida. Neq; probatio, quæ ex *l. F. 27.* petitur, ac eodē erroris fonte promanare videtur, pro adſtruenda negativa quicquā efficere poteſt. Nullus enim verborum, quæ in dicto textu occurrunt, alius fingi debet ſenſus, quam, quod ſub conditione inveſtitus, ſuccedat in feudo poſt mortem Vaſalli poſſeſſoris, etiamſi is non conſenſerit, dummodò ipſe non habeter ſucceſſores.

XXXIII. Firma igitur ac fixa nobis ſtat ſententia, quod feudum alicui expoſito modo, ſive adſint liberi; ſive non promitti poſſit. Generaliter enim in jure feudali cautum extat, ut vivente feudi poſſeſſore, alius inveſtiri poſſit ſub conditione. Liberos verò Vaſallus habeat, nec ne, jure non diſtinguente, nec nos diſtinguere debemus. Confirmat quoque eam uſus & experientia quotidiana, de qua teſtatur Hartm. Piſtor. *in lib. 2. qu. 25. n. 19. conf.* Herm. Vultej. *de Feud. lib. 1. c. 7. n. 68.* Dn. D. Ludvv. *in Synopſ. Feud. c. 8.* Dn. D. Struve *in Syntagm. Iur. Feud. Exerc. 7. thiſ.*

XXXIV. Ulterius quæritur, ſi pluribus expectativa conceſſa, quiſnam horum, exiſtente conditione, illam accipere debeat? Hîc verò antequam reſpondeam, certè mihi conſtare debet; an aliquis eorum legitimè nactus ſit poſſeſſionem feudi; an verò nullus iſtorum poſſideat. Priori caſu abſque omni hæſitatione reſpondeo, quod ejusmodi poſſeſſor, omnibus aliis præferatur. *arg. l. 15. C. de Rei vindic.* Cum enim ille jus in re, ſcil. poſſeſſionem habeat, omninò potior erit illis, qui ſolum jus ad rem habent. Conf. Hartm. Piſtor. *in lib. 2. qu. 29. n. 11. & ſeqq.* Schrader. *de Feud. part. 5. c. 2. n. 19.* Magnif. Dn. D. Carpz. *in part. 2. Conſt. 45. def. 4.* Si verò nullus iſtorum poſſideat, tunc præferendus videtur is, cui primò promiſſio facta. *arg. l. 26. ff. locat.* Quæris autem quid Iuris, ſi expectativa pluribus concedatur, & quidem ita, ut alicui generaliter promiſſio facta ſit de feudo incerto, quod Domino aperietur; alteri verò feudum in ſpecie promittatur? Dubium nullum apparet, quin, feudo illo certo & determinato aperto, is, cui illud in

ſpecie

ſpecie promiſſum, præferendus ſit, licet aliàs tempore ſit poſterior. *arg. c. 14. 38. de præb. in 6.* Conf. Hartm. Piſtor. *d. l.* & Herm. Vultej. *de feud. lib. 1. cap. 10. n. 11.* Fachin. 7. *controv. 32. & 33.* Berlich. *part. 2. concl. 54. n. 53.* Dn. D. Ludvv. *in Synopſ. Feud. c.* 8. Dn. D. Struve *in Syntagm. Iur. Feud. Exerc. 7. th. 7.* ubi lectori communicabit limitationes.

XXXV. Quando verò ille, cui feudum hac ratione promiſſum eſt, Vaſallum poſſeſſorem morte antevertat, Dominus etiam heredibus ejus ad promiſſionem adimplendam erit obſtrictus. Id quod probatur expreſſis verbis. 1. *F. 9. ibi. inveſtito vel heredi eius. Conf.* Matth. de Afflict. *in dict. text. n. 27. & 28.* Hartm. Piſtor *lib. 2. qu 25. n 28.* Vultej. *de Feud. lib. 1. c. 7. n. 10.* Gothofred. Anton. *in Diſp. Feud. 4. th 5. lit. d. ibique* Dn. D. Tabor *in Notis MS.* Magnif. Dn. D. Carpz. *part. 2. Conſt. 45. def. 9.* Dn. D. Ludvv. *Synopſ. Feud. cap. 8.* Dn. D. Struve *in Syntagm. Iur. Feud. Exerc 7. th. 8.* ubi ad objectiones ſolidè reſpondet.

XXXVI. Expoſitum eſt, expectativam ad heredes transmitti; conſequens eſt, ut videamus, an ſucceſſores domini illam ratã habere teneantur? Poſſum facili negotio totam hanc controverſiam pulchra quadam diſtinctione dirimere. Ejuſmodi enim ſucceſſores domino ſuccedunt vel jure proprio; vel jure hereditario. De illis quid obtineat, docebit infra theſis 47. Hi verò expectativam ab anteceſſoribus ſuis conceſſam, omnino adimplere bent. *arg. F. 3. ubi verba: Si rationibus claruerint,* eleganter explicat Dn. D. Tabor *in tract. de obligat. ſucceſſ. in Offic. c. 5. n. 21. add. 1. F. 9. 2. F. 26. §. moribus.* Conf. Schrader. *de Feud. part. 3. cap. 6. n. 24. & ſeqq.* Roſenthal. *in Synopſ. Feud. cap. 6. concl. 15. n. 8.* Giphan. *Antinom. Iuris Feud. Diſp. 4. th. 17.* Qui enim jure hereditario ſuccedunt defuncto ita ſuccedunt, ut ab eo cauſam ſucceſſionis habeant, ipſique in omne jus relictum ſuccedunt, adeò, ut etiam factum & conventionem defuncti ratam habere teneantur. *arg. l. 24. ff. de V. S. l. 62. ff. de R. I. l. 15. C. de R. V.* Et cur recuſaret heres, quod retractare non potuit is, cujus hereditatem adiit. *vid. l. 44. ff. ad SCt. Trebell. conf. ſuprà th. 23. vid.* Hartm. Piſtor. *part. 2. qu. 26.* Schrad. *de Feud. part. 3. cap 2. n. 24. & ſeqq.* Vultei. *de Feud. lib. 1. c. 10. n. 16.* Roſenthal. *in Synopſ. Iur. Feud. cap. 6. concl. 15. n. 8.* Giphanius *in Anti-*

*nomiis Iuris Feud. Diſp.4. th.18.* Berlich. *part.2. Conſt.54. n.21. & ſeqq. Magnif.* Dn D. Carpz. *part.2. Conſt.45. def.5.* Dn. D. Struv. *in Syntag. Iur. Feud. Exerc.7. th.9.* ubi ſimul docet, noſtræ aſſertioni non adverſari, an heredum facta ſit mentio, necne. Et licet Dominus promittens dicat: Si mihi feudum aperiatur (vel wann ſich das Lehn an uns erledigen wird) modò non expreſſa adjiciatur reſtrictio ad ſolam promittentis perſonam, h.m. Wann es bey meinem Leben erlediget wird. Quo caſu manifeſtè apparet, quod ſub conditione ſi, vel modo in vita ejus aperiatur, promiſſum ſit, quâ deficiente, & ipſa diſpoſitio deficiet. *l.213. ff. de V.S. l.19. ff. de reb. credit.*

XXXVII. Expoſui hactenus, quæ Expectativam noſtram conſtituant; reſtat, ut, juxta præſcriptum ordinem, annectam, quomodo illa deſtruatur ac diſſolvatur. Nihil enim tam firmiter conſtitutum eſt, quod non aliquando diſſolvatur. *arg. l.25. ff. de R.I. l.80. ff. de ſolut.* Diſſolvitur verò illa: 1. Si certus caſus ſit expreſſus v. gr. Si Vaſallus poſſeſſor deceſſerit ſine liberis: alio verò modo feudum revertatur ad dominum, idque vel propter feloniam; vel quod ipſi refutetur. Hac enim ratione ex communi & in praxi recepta Dd. ſententia, Dominus minimè obligatus eſt ad tradendum feudum, eò quod conditio ſpecialis adjecta, in forma ſpecifica adimpleri debeat. Non autem impletur in forma ſpecifica, feudo ex alia, quam mortis cauſa Domino aperto. *Conſul. Gloſſa ad c.1. qui ſucced. ten.* Matth. de Afflict. *n.5. in d.z. F.26. §. moribus.* Schrader. *part.3. c.2. n.50.* Hartm. Piſtor. *lib.2. qu.25. n.57.* Berlich. *part. 2. concluſ.54. n.66. Magnif.* Dn. D. Carpz. *in part.2. Conſt.25. def.3. ubi extat præiudicium.* Dn. D. Struve *in Syntagm. Iur. Feud. Exerc.7. th.5.* ubi cum præallegatis Doctoribus ſtatuit, hanc ſententiam valere, etiamſi poſtea Vaſallus ſine liberis decedat. An verò Vultej diſſentientis *in lib.1. de feud. c.7. n.71.* rationes hanc noſtram aſſertionem infringere valeant, docebit forſan diſcurſus. 5. Contraria.

XXXVIII. Præterea 2. huic promiſſioni obſtat, quo minus effectum habeat, ſi Vaſallus quidem ſine liberis moriatur, uxore tamen relictâ prægnante. Quamvis enim conditio hîc im-

pleta videatur; attamen in jure noſtro ita diſpoſitum legitur, ut illi, qui in utero ſunt, quotiens de eorum commodis quæratur, pro jam natis habeantur. §. *1. Inſt. de exheredit. lib. l. 7. & 26. ff. de ſtat. hom.* Quoniam itaque hoc in caſu nemo poteſt eſſe certus, an naſciturus ex uxore illa prægnante, feudi capax ſit, nec ne. Ideo optimâ ratione eò usque hoc omne differendum erit, donec fœmina pepererit. Deinde tempus mortis Vaſalli & tempus partus ita conjungitur, ut perinde habeatur, ac ſi intermedium illud nunquam fuiſſet. Si igitur poſtea naſcatur feudi capax, conditionem tempore mortis Vaſalli defeciſſe dicitur; ſi naſcatur feudi incapax, tunc conditio Vaſalli mortis tempóre extitiſſe intelligitur. *Conf.* Herm. Vultej. *de Feud. lib. 1. c. 7. n. 72.* Berlich. *part. 2. concl. 54. n. 47.* Gothofred. Anton. *in Diſp. feud. 4. th. 5. lit. C.*

XXXIX. Deſtruitur 3. hæc èxpectativa, ſi poſſeſſor feudum conditionaliter promiſſum alienet. Tantum enim abeſt, ut ejusmodi expectativam impetrans, feudũ à poſſeſſore alienatum, revocare queat, ut potius illa alienatio valeat, licet poſſeſſor, qui alienavit, poſteà ſine heredibus deceſſerit. Videmus enim hîc conditionem, quæ, ſi absque alienatione fuiſſet, exiſtere poterat, per alienationem eſſe interverſam, ac non exiſtere. *Confer.* Matth. de Afflict. *in tit. Qui ſucc. ten. n. 5.* Hart. Piſtor. *lib. 2. qu.* 28. Roſenthal. *in Synopſ. Feud. cap. 6. concl. 9.* Berlich. *part. 2. concl. 54. n. 65.* Dn. D. Struve *in Syntagm. Iur. Feud. Exerc. 7. th. 7.* ubi rectè tradit, Dominum, qui in alienationem feudi, cujus expectativam alter conceſſit, conſenſum ſuum interpoſuit, ad intereſſe præſtandum eſſe obligatum.

XL. Contrariatur 3. huic expectativæ in caſum caducitatis promiſſæ, ſi Dominus feloniam commiſſam poſſeſſori Vaſallo remittat. Nullus enim dubito, dominum feloniæ gratiam poſſe facere. *2. F. 31. verſ. Niſi.* Dicat fortè quiſpiam: Quid autem ſi Dominus alicui Expectativam conceſſit h. m. Feudum, quod jam Sempronius poſſidet, tibi concedo, ſi ad me quocunque modo redierit, Sempronius verò committit feloniam, nonne Dominus remittendo feloniam hoc in caſu illi, cui expectativa conceſſa, præjudicet? Reſpondebo, is, qui Expectativam impetravit aut

habet

habet jus quæſitum; aut non. Habet verò ille jus quæſitum, ſi Dominus actionem, quâ Vaſallus feloniæ arguitur; coram paribus curiæ inſtituerit, & cauſâ cognitâ ſententia condemnatoria lata ſit. Hoc in caſu nec ego affirmare audeo, talem remiſſionem eſſe licitam. Quando verò ille nullum habet jus quæſitum. i. e. ſi actio à Domino non fuerit inſtituta, neque poſt cauſæ cognitionem ſententia condemnatoria lata, tunc nihil obſtare videtur, quo minus Dominus commiſſam feloniam Vaſallo remittere poſſit, idque ſine expectativam impetrantis præjudicio. Ut enim Vaſallus ob feloniam commiſſam rectè feudo privetur, neceſſe eſt, præcedat cauſæ cognitio & ſequatur ſententia condemnatoria. *1. F. 21. ibi: ſine cognita culpa. c. 22. pr. ibi* [illegible]*tur.* In libero autem Domini arbitrio eſt, an agere ad feloniam vindicare; an verò illam remittere velit. *Conf.* Hunnius *in tract. Feud. cap. 14.* Dn. D. Struve *in Syntagm. iur. feud. Exerc. 15. th. 11. & Exerc. 7. th. 7.*

XLII. Deſtruit 4. Expectativam feudi promiſſi interitus. *vid.* Dn. D. Struve *in Syntagm. iur. feud. Exerc. 15. th. 4.*

XLIII. Pugnat 5. cum Expectativa noſtra felonia ſive culpa, quâ is, cui promiſſio facta, ingratum ſe gerit adverſus Dominum, vel aliàs feudo ſe reddit indignum. *Conf.* Schrad. *de Feud. part. 3. Conſt. 2. n. 29.* Berlich. *part. 2. concl. 54. n. 38.* Dn. D. Struve *in Syntagm. Iur. Feud. Exerc. 15. th. 8.*

XLIV. Denique 6. hanc Expectativam ſolvit Mors Domini promittentis. Idque dupliciter contingere poteſt: 1. Si Dominus, qui ejusmodi Expectativam alicui conceſſit, ſine herede feudali deceſſerit; cujus feudum ac jura ad ſuperiorem Dominum devolvuntur, qui illam ratam habere haud adſtringitur. Devolvitur enim feudum hac ratione ad Dominum ſuperiorem non jure ſucceſſionis, ſed per conſolidationem. *Conf.* Hartm. Piſtor. *in lib. 2. qu. 26. n. 21. & ſeqq.* Schrader. *de Feud. 3. cap. 2. n. 32.* Magnif. Dn. D. Carpz. *in part. 2. Conſt. 45. def. 8.* 2. Si Dominus habeat ſucceſſorem, qui jure proprio ſuccedit. *Conf. th. 36.* Dicitur autem jure proprio ſuccedere, qui cauſam ſuccedendi non habet ab eo, cui ſuccedit; vel qui non ſuccedit in jus ab Anteceſſore ſibi relictum, ſed aliunde illud acquirit. *vid.* Herm. Vultej. *de feud. lib. 1.*

*a.8.n.25.* Dn.D.Ludvv.*in Synopſ, Feud. c.*8, Dn.D.Struve *in Syntagm. jur. Feud. Exerc.4. th.*12.

XLV. Facilè itaque ex dictis fluit, quod ſucceſſor Prælati aut Epiſcopi non teneatur Expectativam in bonis Eccleſiæ adimplere. 1.*F.3.25. 2.F.26. §.moribus: & 35.* Epiſcopus enim dicitur adminiſtrator, non Dominus rerum Eccleſiæ.*c.2.de donat. cap.ult. cauſ.12.qu.1.* Et qui mortuo eo, ſuccedit, cauſam non habet ab ipſo, ſed ab aliis, qui eum eligerunt *vid.* Roſenthal *in Synopſ.Feud. cap.6. concl.16. n.4.* Hartm. Piſtor. *lib.2. qu.27.* Fachin. *7. Controv. 29. Magnif.* Dn. D. Carpz. *part.2. Conſt.45. def.7.* Dn. D. Tabor *in praalleg. tr. de Oblig[illegible] ſucceſſ. in offic. c.6. n.11. & in Notis MS. quibus in Collegio priv[illegible]rdis* Ottonis *Tract. de Iure publico explicavit. in cap.8.* Dn. D. Struve *in Syntagm. Iur. Feud. Exerc.7. th.9.* ubi plures adducit exceptiones, easque firmis rationibus confirmat.

XLVI. Simili planè ratione ſucceſſor ſecularis, qui ſcil. in regno, Ducatu, &c. ſive per electionem; ſive ex pacto ſuccedit, expectativam ab anteceſſore ſuo conceſſam, ſervare non tenetur. Siquidem v.gr. Imperator imperium jure hereditario non conſequitur, ſed Electorum ſuffragiis ad Imperialem dignitatem evehitur. Obſervatis tamen certis caſibus, quos Dd. hîc excipiunt, de quibus *Conſul.* Reinking. *de Regimin. Secul. & Eccleſiaſt. lib.1.Claſſ. 3. cap.*10. *n.25. & ſeqq. & 31.* Dn. D. Struve *in Syntagm. Iur. Feud. Exerc.7. th.9.*

XLVII. Contrariatur 7. huic noſtræ Expectativæ, quod, ſi laicus alicui feudum ſub caducitatis conditione promiſerit, & pendente conditione, omnia ejus bona publicata & ad fiſcum devoluta ſint, conditione exiſtente, fiſcus ad implendam ejusmodi promiſſionem non ſit obſtrictus. *vid.* Hartm. Piſtor. *lib.2. qu.26. n.22.* Berlich. *part.2. concl.54. n.35.* Huic verò aſſertioni è diametro repugnare videtur, quod fiſcus bona publicata capiens, creditoribus ad æris alieni ſolutionem efficaciter obligetur. *l.11. l.24. ff. de iure fiſci.* Nulla autem pugna aderit, ſi dicam, illud verum eſſe in debitis liquidis & puris, ſeu ante publicationem purificatis, non in purificandis poſtea, i. eſt, iis, quorum conditio, ſeu dies incertus nondum venit, nec extitit, quoniam tum mutata eſt per-

ſona:

ſona debitoris. *per l.14. §. fin. ff. de Novat.* *Conſ.* Roſenthal. *in Synopſ. Iur. Feud. cap.6. concl.16. n.7. & Dd. ibi citati, quibus addatur* Gothofred. Anton. *in Diſp. Feud. 4. th.5. lit. b.*

XLVIII. Pervenio ad AFFINIA, ſimulque ad finem. Magnam verò cum Expectativa noſtra affinitatem habet, INVESTITURA SIMULTANEA. Die Mitbelehnſchafft/die Geſampte Hand. Quando nimirum quis inveſtiatur de eodem feudo cum alio, unus quidem propriè; alter verò abuſivè, cum hoc effectu, ut feudum tum demum ad eum, qui abuſivè inveſtitus eſt, devolvatur, ſi inveſtitus propriè, ſine heredibus moriatur. Remitto ad Hartm. Piſtor. *lib.2. qu.40. n.55. & 64.* Vultej. *de Feud. lib.1. c.7. n.73.* Giphan. *in tract. Iur. Feud. cap.10. n.25.* Reinking. *de Regim. Secul. & Eccleſiaſt. lib.14. Claſ. 4. c.1.* *Magnif.* Dn. D. Carpz. *in part.2. Conſt.45. def. 14. 15. 16. 17. &* 18. Dn. D. Ludvvel. *in Synopſ. Iur. Feud. cap.* 8. Dn. D. Struve *in Syntagm. Iur. Feud. Exerc.7. th.4. & 6.* Affine.

XLIX. Ne autem longius, quam modus inſtituti & temporis permittat, progrediar, hîc viæ, quam in thematis mei elaboratione ambulare volui, terminalia ſunto. Habes itaque, Benevole Lector, quæ de EXPECTATIVA proferre, & eruditis offerre volui, valui: Brevitati ſtudui & per hanc tuæ benevolentiæ. Utraque negligenda fuiſſet, ſi plura, quæ huc facere viderentur, undecunque colligere debuiſſem. Ergò fave hiſce conatibus meis, ac ut benigni humanæ imbecillitatis, quæ operibus hominum naturaliter ineſt *l. 2. C. de Vet. Iur. enucleand.* æſtimatores ſolent, veniam non denega, ac ſi à via aberravero, me ad ſemitam non convitiis, ſed humanitate revoca, mecumque ex ſolenni illa Beatorum Martyrum formula age

DEO GRATIAS!

## *Subiicio autem uberioris* συζητήσεως *ergo quædam Corollaria Miſcellanea.*

I. Non erit quæſtio Domitiana, ſi quæram cum Ulpiano in l.6. ff. de his, qui ſui vel alieni jur. ſunt : An puer unius anni, quem Maritus abſens per decennium, reverſus invenit domi, ſit filius mariti?

II. Conſtituitur Quaſi-uſusfructus non ſolùm ultimâ voluntate, ſed & conventione inter vivos.

III. Non pugnat cum principiis Philoſophicis, ſi dicam; Deſinit quicquam eſſe, quod nec cœpit.

IV. Mandatarius leviſſimam præſtabit culpam.

V. Venditor tradendi facultatem habens, præcisè tenetur ad rem venditam tradendam.

## CARMINA GRATULATORIA
*In*
## EXPECTATIVAM
## *Clariſsimi ac Præcellentis Domini*
*Doctorandi.*

EXpectata dies venit, quâ EXPECTATIVAM
Suſcipis in Cathedra non ſine laude tuam:
Quid porrò expectas? Themidos num præmia forſan
Divæ, queis myſtas condecorare ſolet?
Non erit illa, (mihi crede) EXPECTATIO fruſtra,
Ut verò fauſtè fiat, id omne precor!

*Votivum hoc carmen gratulabundus appoſuit*

Fridericus Wimarus L. B.
von Heyden.

EXPE-

EXPECTATIVAM, dum pertractare laboras,
(Dilecte toto ex pectore:)
Præparat interea meritum Themis alma brabejum,
Quo poſt labores recreet,
Gratulor hinc, dignamque tuis virtutibus opto
Sortem, benigno ſidere!

*Hæc ex benevolentiſſimo affectu, Dn. Doctorando, amico integerrimo, gratulabundus ſcripſit*

Joh. Sigiſmundus Wilhelmus
L. B. von Heyden.

---

BElli inſtar juris ſtudium eſt, pugnæque, laborque
EXPECTANT omnes, Themidos qui caſtra ſequuntur
almæ. Pugnandum eſt, ſequitur victoria pugnam,
riteque vincenti gratiſſima præmia dantur.
Ergò nunc pugna felix, fortiſſime miles
dilectæ Themidos, cum palma victor abibis,
præmiaque ipſa dabit Themis hactenus EXPECTATA.

*Votivæ acclamationis ergo adiecit Dn. Doctorando amico ac commenſali ſuo uni ex paucis plurimum dilecto*

Fridericus Wilhelmus
L. B. von Heyden.

---

OPtima ſinceræ rara hæc Conſtantia mentis,
Si quis ſudorum variis non territus undis,
Permaneat conſtans, cœpto perſiſtat in omni,
Donec perdulcem contingat tangere metam;

Hæc tua norma fuit, fuit hæc tua regula vitæ;
Hoc igitur votum toto de pectore duco,
ut capias omne id, quod mens tua læta precatur,
EXPECTATIVAM, duro quæ digna labore,
quæque tuas curas largo compenſet honore!

*Exiguum hoc commenſali ſuo dilecto appoſuit*

Hermannus Theodorus
à Reck, D. I. H.

---

EXPECTATIVAM feudorum ſcribis Amice,
Expectas Tibi nunc præmia digna dari.
Gratulor has dotes Themidos, quas ponis ad aram,
Et Tibi quæ Themis hinc magna brabeja dabit!
Vive valeque diu Muſisque Tuisque ſuperſtes,
His jubeat votis pondus ineſſe Deus!

*Paucis hiſce Amico ſuo certo, omniq; amoris cultu
proſequendo, gratulabundus
acclamat*

Iohannes Bueck, Roſtoch.
J.U. Candid.

---

MAgno Parenti Filium Chariſſimum
Siſtes, colende Fautor, his conatibus,
Dum non fefellit ſpes & EXPECTATIO
Concepta de te: Gaudeo, congratulor,
Precorque Jova adſit tuis ſucceſſibus!
Aſcende Fama, nuncia Parentibus:
Narra propinquis proprium domûs decus:
Dic de futuro (quæſo) fulcro Patriæ.

*Hacce Fautori ac Sympatriotæ ſuo colendo
gratulabundus appoſ.*

Samuel Erneſtus Götzius, Meinungâ-
Hennebergicus, SS. Theolog. St.

BIBLIOTECA NAZ. VITT. EMANUELE ROMA